ТАҚРИЗИ

ба автореферати диссертатсияи Маҷидзода Ҷамшед Сунатулло дар мавзуи “Ҷанбаҳои педагогии ташаккули салоҳиятҳои иттилоотию маърифатии хонандагони синфҳои 10-11 дар раванди таълими фанни таърихи халқи тоҷик” барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.02 – Назария ва методикаи таълиму тарбия (13.00.02.05 – Назария ва методикаи таълими фанҳои ҷамъиятӣ, таҳсилоти миёнаи умумӣ)

Мубрамии мавзуи таҳқиқотии диссертатсионии довталаби дараҷаи илмии Маҷидзода Ҷамшед Сунатулло дар он аст, ки мавзуи хеле муҳим - шароитҳои педагоги ташаккули салоҳиятҳои иттилоотию маърифатии хонандагони синфҳои 10-11 дар раванди таълими фанни таърихи халқи тоҷикро, ки то ба имрӯз аз ҷониби олимону педагогҳои ҷумҳурӣ ба таври мукаммалу алоҳида таҳқиқи илмӣ-амалии он анҷом дода нашудааст, барои омӯзишу таҳқиқ интихоб ва коркард кардааст ва ин интихоб, ки мутобиқ ба Консепсияи миллии тарбия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аст, халои мавҷударо дар таҳқиқоти илмӣ-педагогӣ дар самти ташаккули салоҳиятҳои иттилоотию маърифатии хонандагон тавассути истифодаи имконоти фанни таърихи умумӣ пур мекунад. Муайян кардани маҷмӯи шароитҳои педагогие, ки ба ин раванд мусоидат мекунанд, барои такмили низоми таълиму тарбия дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ аҳамияти бузург дорад.

Бо дарназардошти аҳамияти муҳими фанни таърихи халқи тоҷик дар ташаккули ҷаҳонбинии хонандагон ва тарбияи онҳо дар руҳияи ватандӯстӣ, таҳқиқи шароитҳои педагогии ба ташаккули салоҳиятҳои иттилоотию маърифатии хонандагони синфҳои 10-11 мусоидаткунанда басо муҳим аст. Ин имкон медиҳад, ки ба таври самараноктар аз имконоти таълимии фанни таърихи халқи тоҷик барои тарбияи насли наврас истифода бурда шавад.

Бояд зикр кард, таҳқиқоти Маҷидзода Ҷамшед ба мукаммалшавии илмии масъалаи ташаккули салоҳиятҳои иттилоотию маърифатии хонандагони синфҳои 10-11 саҳм гузошта, имкон медиҳад, ки дар амалияи таълим усулҳои самарабахш ва шароитҳои мусоиди педагогӣ барои ташаккули салоҳиятҳои иттилоотию маърифатӣ татбиқ карда шаванд. Ин ба беҳтар гардидани сифати таълим ва тарбия дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ мусоидат мекунад.

Муаллифи таҳқиқоти диссертатсионӣ хеле дуруст ва воқеъбинона таъкид кардааст, ки барои таъмини суботи ҷомеа, самаранокии рушди

иҷтимоию иқтисодии Тоҷикистон бояд роҳи ҳалли дурусти масъалаи ташаккули салоҳиятҳои иттилоотию маърифатии хонандагони насли наврас дар руҳияи эҳтиром ба таърихи мамлакат, халқ ва давлат пайдо карда шавад.

Арзишмандии кори диссертатсионии Маҷидзода Ҷамшедро ба таври зайл арзёбӣ намудан мумкин аст:

- дастгоҳи илмии таткиқот мувофиқи талабот ба иҷрои корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ дар соҳаи педагогика таҳия ва роҳандозӣ карда шудааст;

- дар заминаи омӯхта шудани дараҷаи коркарди мавзуъ аз тарафи олимони тоҷику хориҷӣ паҳлӯҳои гуногуни шароитҳои педагогии ташаккули салоҳиятҳои маърифатию иттилоотии насли наврас мавриди таҳлилу баррасӣ қарор гирифтааст ва дар ин замина пешниҳоду хулоса ва тавсияҳои методӣ манзур шудааст;

- мазмун ва муҳтавои диссертатсия ба нақшаи пешбинишуда мувофиқат менамояд;

- муаллиф кушиш намудааст масъаларо вобаста ба талаботи ҷомеаи муосир ва имкониятҳои муассисаҳои таҳсилоти умумӣ тарҳрезӣ ва татбиқ кунад. Барои иҷрои ин амал кӯшиш намудааст аз сарчашмаҳои мавҷудаи илмии зиёд оид мавзуи таҳқиқоташ баҳрабардорӣ намуда, маводи назариявиро бо таҷрибаи амалӣ алоқаманд намояд;

- ташкилу баргузории кори озмоишӣ ба муаллиф имконият додааст, ки шароитҳои педагогӣ ва роҳу усулҳои самарабахши ташаккули салоҳиятҳои маърифатию иттилоотии хонандагонро муайян намуда, роҷеъ ба ин масъала андешаю тавсияҳои арзишманди худро иброз ва ироа намояд;

- хулосаҳои бобҳо, хулосаи умумӣ ба мақсаду вазифаҳои таткиқот, мазмуни матн ва натиҷагирӣ аз қисмати назариявӣ ва амалии кор мувофиқат менамояд;

- ҳангоми иҷрои таҳқиқоти диссертатсионӣ муаллиф аз сарчашмаҳои илмӣ-назариявӣ, осори адибон, анъанаву арзишҳои миллӣ, таткиқотҳои олимон ва ғайра хеле моҳирона ва хуб истифода кардааст.

Аҳамияти амалии таҳқиқот дар он аст, ки натиҷаи амалии таҳқиқот ва тавсияҳои методие, ки таҳия ва ироа шуданд, имконият медиҳанд, ки талаботи барнома оид ба ташаккули салоҳиятҳои маърифатию иттилоотии хонандагон дар китоби дарсии таърихи халқи тоҷик таҷдиди назар карда шаванд; роҳу усулҳо ва технологияи коркарду санҷидашудаи пешниҳодгардида метавонанд дар раванди таълими фанҳои гуманитариву ҷомеашиносии муасисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии мавриди истифода қарор гиранд; тавсияҳои методии таҳияшуда такмили раванди таълими

фанни таърихи халқи тоҷикро дар самти ташаккули салоҳиятҳои маърифатию иттилоотии хонандагон таъмин хоҳанд кард.

Ҳамчунин, диссертатсия мафҳуми "салоҳиятнокии иттилоотӣ-маърифатии хонандагон"-ро дақиқ ва мушаххас муайян намуда, заминаи назариявии устуворро барои татбиқи он дар таълими таърих дар синфҳои болоӣ фароҳам меорад. Ин таърифи нав имкон медиҳад, ки ба раванди ташаккули салоҳиятҳо дар хонандагон нигоҳи мукаммалтар пайдо шавад.

Таҳлили амиқи сохтори методологӣ ва психологӣ-педагогии салоҳиятҳои иттилоотӣ-маърифатӣ ва муайян кардани ҷузъҳои асосии он (иттилоотӣ, маърифатӣ, таҳлилӣ, арзишӣ ва амалии иҷтимоӣ) имкон медиҳад, ки самтҳои асосии кор барои рушди ин салоҳиятҳо дар хонандагон муайян карда шаванд.

Амсилаи педагогии пешниҳодшудаи ташаккули салоҳиятнокӣ, ки дар шароити озмоишӣ самаранокии худро нишон додааст, метавонад ҳамчун заминаи мустаҳкам барои таҳияи минбаъдаи методикаи таълими таърих хизмат кунад ва ба омӯзгорон дар амал татбиқ намудани равишҳои муосири таълимӣ кумак расонад.

Истифодаи равиши салоҳиятмеҳвар дар омӯзиши таърихи халқи тоҷик шароити мусоидро барои рушди малакаҳои таҳлилӣ ва қобилияти иттилоотии хонандагон фароҳам меорад, ки ин ба омодагии онҳо барои зиндагӣ дар ҷомеаи иттилоотӣ мусоидат мекунад.

Таъкид ба ҷанбаҳои психологӣ ва педагогӣ дар инкишофи салоҳиятҳои иттилоотӣ-маърифатии хонандагон имкон медиҳад, ки раванди таълим ба талаботи хонандагон мутобиқ гардонида шуда, ба инкишофи ҳамаҷонибаи шахсияти онҳо мусоидат намояд.

Бо ибораи дигар, таҳқиқот на танҳо ба таври назариявӣ арзишманд аст, балки дорои неруи бузурги амалӣ мебошад, зеро он метавонад ба такмили сифати таълими таърих ва омодасозии хонандагон ба ҳаёти мустақилона дар ҷомеаи муосир мусоидат намояд.

Хулоса, диссертатсияи Маҷидзода Ҷамшед Сунатулло дар мавзуи "Ҷанбаҳои педагогии ташаккули салоҳиятҳои иттилоотию маърифатии хонандагони синфҳои 10-11 дар раванди таълими фанни таърихи халқи тоҷик" барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.02 – Назария ва методикаи таълиму тарбия (13.00.02.05 – Назария ва методикаи таълими фанҳои ҷамъиятӣ, таҳсилоти миёнаи умумӣ) ба талабот КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267) ва Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсия, автореферат ва маводи дигари илмӣ

ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.02 – Назария ва методикаи таълиму тарбия (13.00.02.05 – Назария ва методикаи таълими фанҳои ҷамъиятӣ (таҳсилоти миёнаи умумӣ)) мебошад.

Номзади илмҳои педагогӣ,
директори Литсейи №4 барои
хонандагони болаёқати
шаҳри Душанбе Аминов Муслиҳиддин

15.01.2026

Маълумот барои тамос:
734034, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, кӯчаи А. Адҳамов, 26;
Телефон: 992 48-701-56-57
Почтаи электронӣ: m_aminov5@mail.ru

«Имзои Аминов Муслиҳиддинро тасдиқ мекунам»

Нозири кадр ва коргузории
МДТ Литсейи №4 барои хонандагони
болаёқати шаҳри Душанбе Тиллоева Сарвиноз